

Lisätietoa valtionavustushausta suomalaisten kansalaisjärjestöjen ohjelmamuotoiseen kehitysyhteistyöhön vuosille 2022-2025

30.9.2020

Ulkoministeriö avaa 28.10.2020 hakukierroksen suomalaisten kansalaisjärjestöjen ohjelmamuotoiseen kehitysyhteistyöhön vuosille 2022–2025. Hakukierros on kaksivaiheinen: ensimmäinen vaihe 28.10.2020 – 30.11.2020 ja toinen vaihe 17.3.2021 – 7.5.2021. Haun ensimmäisessä vaiheessa haetaan avustuskelpoisuutta ja haun toisessa vaiheessa valtionavustusta järjestöjen kehitysyhteistyöohjelmille. Hakijan avustuskelpoisuudesta annetaan joko myönteinen tai kielteinen päätös. Myönteinen päätös hakijan avustuskelpoisuudesta haun ensimmäisessä vaiheessa ei takaa valtionavustuksen myöntämistä haun toisessa vaiheessa. Myönteinen tai kielteinen päätös avustuskelpoisuudesta koskee ainoastaan nyt kyseessä olevaa ohjelmatuen hakukierrosta.

Tämän lisätiedon tarkoitus on antaa hakijoille tietoa hakukierroksesta ennen virallisen hakuilmoituksen julkaisemista 28.10.2020.

[Ohjelmatuen instrumenttikuvauksesta](#) on laadittu päivitetty versio. Sen mukaan vahva, monipuolinen ja itsenäinen kansalaisyhteiskunta luo pohjaa kestäväälle kehitykselle, demokratialle ja ihmisoikeuksien toteutumiselle. Ohjelmatuki suomalaisille kansalaisjärjestöille edistää YK:n kestäväen kehityksen tavoitteiden saavuttamista ja koko Agenda 2030:n kantavaa periaatetta, että ketään ei jätetä kehityksestä jälkeen. Lisäksi toimintaa ohjaavat Pariisin ilmastopimuksen tavoitteet. Ohjelmatuki on merkittävä osa Suomen kehityspolitiikan ja kansalaisyhteiskuntalinjauksen toimeenpanoa. Ohjelmatuki on valtionavustuslain mukaista harkinnanvaraista rahoitusta suomalaisten kansalaisjärjestöjen hankkeiden ja toiminnan monivuotisille ohjelmallisille kokonaisuuksille, joilla on selkeästi määritellyt tulostavoitteet ja pitkän aikavälin kehitysvaikutus.

Ohjelmatuen ehdot kaudelle 2022-2025 tullaan päivittämään. Omarahoituksen taso säilyy 15 prosentissa ohjelman kokonaisrahoituksesta, mutta korkeintaan 5 prosenttia omarahoituksesta voidaan jatkossa vaihtoehtoisesti kattaa myös vapaaehtoistyöllä tai palvelu- ja tavaralahjoituksilla. Rahallisen omarahoituksen on katettava vähintään 10 prosenttia ohjelman vuosittaisista kokonaiskuluista.

Ohjelmaturien ehdoissa tullaan yksilöimään poikkeukset rakenteeltaan ja toimintamalliltaan muista kehitysyhteistyötä tekevästä järjestöistä eroaville toimijoille. Nykyisellä ohjelmakaudella näitä toimijoita ovat Suomalaiset kehitysjärjestöt Fingo ry sekä erityissäätiöt Abilis-säätiö, Kansalaisjärjestöjen ihmisoikeussäätiö KIOS sekä Siemenpuu-säätiö.

Hakukierroksen ensimmäisessä vaiheessa arvioidaan hakijoiden avustuskelpoisuutta ohjelmatuella. Hakuilmoitus, ohjelmaturien käyttöä koskevat ehdot ja ohjelmaturien ohjeistus tullaan julkaisemaan haun avautuessa 28.10.2020. Avustuskelpoisuutta koskevat päätökset tehdään viimeistään helmikuussa 2021.

Hakukierroksen toisessa vaiheessa valtionavustusta kehitysyhteistyötoiminnalleen voivat hakea ne järjestöt, joille on myönnetty avustuskelpoisuus ensimmäisessä vaiheessa. Hakemusten ja arvioinnin perusteella ulkoministeriö päättää, ketkä hakijat saavat valtionavustusta kehitysyhteistyöohjelmilleen. Valtionavustuspäätökset tehdään loppuvuonna 2021.

Hakijoiden ensimmäisessä vaiheessa toimittamaa aineistoa tullaan hyödyntämään soveltuvin osin myös haun toisessa vaiheessa osana hakemusten laadullista arviointia. Haun toisen vaiheen arviointia varten avustuskelpoisiksi todetut hakijat tulevat kuitenkin toimittamaan erillisen hakemuksen liitteineen.

Alla käydään läpi haun ensimmäisen ja toisen vaiheen keskeisimmät elementit.

Ohjelmaturien haun 1. vaihe: avustuskelpoisuuden hakeminen

Ensimmäisen vaiheen hakuilmoitus sisältäen kriteerit ja liitelistan lopullisessa muodossaan julkaistaan 28.10.2020.

Haun ensimmäistä vaihetta koskevia kysymyksiä voi lähettää 6.11.2020 asti osoitteeseen keo-30@formin.fi otsikolla ”Ohjelmaturien avustuskelpoisuus”. Määräaikaan mennessä tulleisiin kysymyksiin vastataan kootusti ulkoministeriön ohjelmaturien verkkosivulla viimeistään 12.11.2020.

Avustuskelpoisuutta haetaan tekemällä perustietoilmoitus. Perustietoilmoitus liitteineen jätetään suomi.fi –sähköisen asiointipalvelun kautta hakuaikana 28.10.2020-30.11.2020. Perustietoilmoitus ja sen liitteet toimivat hakemuksena haun ensimmäisessä vaiheessa. Kaikkien hakijoiden on toimitettava perustietoilmoitus alla eriteltyine liitteineen huolimatta siitä, ovatko ne aikaisemmin toimittaneet ministeriöön perustietoilmoituksen vuonna 2020.

Haun ensimmäisessä vaiheessa tarkastellaan avustuskelpoisuutta hakijoiden toimittaman, pääsääntöisesti järjestöjen tavanomaiseen toimintaan liittyvän aineiston pohjalta. Arviointi tehdään ainoastaan ulkoministeriölle hakuvaiheessa toimitettujen perustietoilmoituksen ja sen liitteiden perusteella. Arvioinnissa ei siten oteta huomioon hakijoiden aiemmin ulkoministeriölle toimittamia aineistoja tai linkkejä muualla sijaitsevaan aineistoon.

Avustuskelpoisuus ratkaistaan alla eriteltyjen kriteerien ja kokonaisharkinnan perusteella. Osana arviointia ulkoministeriö huomioi myös OECD DAC:n viralliset kehitysyhteistyön kriteerit täyttävän kotimaan toiminnan Suomen kehityspolitiikan edistämiseksi.

Kriteerit, kokonaisharkinta ja liitelistaus

Kaikkien kriteerien täyttymisen tulee olla todennettavissa hakemuksena toimivasta perustietoilmoituksesta tai sen liitteinä toimitettavista asiakirjoista.

Hakijan tulee hakemuksensa yhteydessä selkeästi yksilöidä, missä kohdissa toimitettua aineistoa kunkin kriteerin arvioinnin kannalta olennaiset seikat on esitetty (esimerkiksi: kriteeriä 1 koskevat olennaiset seikat on esitetty liitteessä 2 sivulla 1).

Kriteerit

A. Rekisteröityminen ja toiminnan vakiintuneisuus

1. Hakijan tulee olla kehitysyhteistyössä kokenut yhdistys tai säätiö, joka on ollut rekisteröityneenä tai muulla tavoin todennetusti ja tosiasiallisesti toiminut Suomessa hakuhetkellä vähintään viiden vuoden ajan tai hakijalle voidaan katsoa siirtyneen Suomessa vähintään viisi vuotta toimineen yhdistyksen tai säätiön tai useamman yhdistyksen tai säätiön toiminta ja vastuut. Hakijan tulee toimittaa aineisto, jolla se osoittaa kriteerin täyttymisen.
2. Hakijan tulee toimittaa sen toimintaa kokonaisuudessaan ohjaava asiakirja (esim. strategia).
3. Hakijan tulee toimittaa sen kehitysyhteistyötä ohjaavat eettiset periaatteet.

B. Ulkoministeriölle toimitettava vakuutus

4. Hakijan tulee toimittaa [ministeriön edellyttämä allekirjoitettu vakuutuslomake](#).

C. Aiempi kokemus kehitysyhteistyöstä ja kehitysyhteistyöavustusten hallinnoinnista

5. Hakijalla tulee olla vuosien 2017-2019 ajalta kokemusta yhteensä vähintään 600 000 euron kehitysyhteistyöavustusten hallinnoinnista. Avustusten tulee olla ulkoministeriön tai muun

julkisen rahoittajan, EU:n tai YK-järjestön hakijalle myöntämää OECD DAC:n kehitysyhteistyön kriteerit täyttävää avustusta. Avustuksilla tulee olla toteutettu vähintään kolmea erillistä hanketta. Avustusten on oltava todennettavissa hakijan toimittamista tilinpäätöksistä tai muusta hakemuksen liitteenä toimitettavasta aineistosta vuosilta 2017-2019.

6. Hakijan tulee toimittaa listaus sen tai sen alaisuudessa käynnissä olevasta OECD DAC:n kehitysyhteistyön kriteerit täyttävästä toiminnasta sisältäen tiedot hankkeiden kestosta, paikalliskumppaneista, temaattisista sektoreista, maista ja hankkeiden rahoituksellisesta volyymista.

D. Hakijan hallinnollinen ja taloushallinnollinen kapasiteetti sekä riskienhallinta

Hakijan hallinnollista ja taloushallinnollista kapasiteettia arvioidaan hakijan toimittaman aineiston (ks. liitelistaus) perusteella siitä näkökulmasta, onko sillä:

7. Asianmukaisesti organisoitu yleishallinto.
8. Ammattitaitoisesti hoidettu taloushallinto.
9. Tasapainossa oleva talous ja toimintaa tukeva varainhankinta.

Lisäksi:

10. Hakijan tulee toimittaa aineisto riskienhallintansa rakenteesta ja ohjeistuksesta.
11. Hakijan tulee toimittaa aineisto, jolla se osoittaa, kuinka se ulkoministeriön [eettisten sääntöjen](#) mukaisesti kehitysyhteistyötoiminnassaan aktiivisesti ehkäisee seksuaalisen hyväksikäytön, seksuaalisen väkivallan ja seksuaalisen häirinnän sekä vallan väärinkäytön riskien toteutumista. Hakijan tulee yksilöidä sisäiset ja ulkoiset menettelyt ja toimenpiteet, joilla näihin asioihin hakijan tai hakijan hallinnoimassa toiminnassa vastataan.
12. Hakijan tulee toimittaa aineisto lahjonnan ja korruption vastaisista käytännöistään.

E. Hakijan kehitysyhteistyön ohjaus ja toimeenpano huomioiden Agenda 2030/Suomen kehityspolitiikka

13. Hakijan tulee toimittaa sen kehitysyhteistyökokonaisuutta ohjaava voimassa oleva suunnitelma (esim. strategia, linjaus tai muu vastaava asiakirja).
14. Hakijan tulee osoittaa, että sillä on toiminnan laajuuden huomioiden kattava kehitysyhteistyön tulosohtaus- ja raportointitoimintamalli sekä systemaattinen monitorointi- ja arviointitoimintamalli.

F. Hakijan viestintä- ja vaikuttamistoiminta

15. Hakijan tulee toimittaa sen viestintä- ja vaikuttamissuunnitelma/-suunnitelmat. Suunnitelma voi olla joko koko organisaatiota tai kehitysyhteistyön toimeenpanoa koskeva.

Kokonaisharkinta

Lisäksi arvioinnissa käytetään kokonaisharkintaa, jonka elementtejä ovat yhtäältä hakijan hallinnollinen kapasiteetti, taloushallinnollinen kapasiteetti sekä riskienhallinta ja toisaalta hakijan toiminnan suhde Suomen kehityspoliittisiin tavoitteisiin, kehityspoliittiseen kansalaisyhteiskuntalinjaukseen sekä ohjelmatuen instrumenttikuvaukseen, ehtoihin ja rajoituksiin.

Liitelista

1. Hakemuksen sisällysluettelo ml. erittely kullekin kriteerille yksilöidystä aineistosta
2. Yhdistys-/säätiörekisteriote tai muu aineisto, jolla hakija osoittaa toimineensa Suomessa vähintään viisi vuotta
3. Hakijan toimintaa kokonaisuudessaan ohjaava asiakirja, esim. strategia tai vastaava asiakirja
4. Hakijan kehitysyhteistyötä ohjaavat eettiset periaatteet
5. Ulkoministeriön edellyttämä vakuutus
6. Selvitys vähintään 600 000 euron kehitysyhteistyöavustusten hallinnoinnista vuosilta 2017-2019 ko. kriteerin edellytykset huomioiden
7. Lista hakijan tai sen alaisuudessa käynnissä olevasta OECD DAC:n kehitysyhteistyön kriteerit täyttävästä toiminnasta sisältäen tiedot:
  - hankkeiden kestosta
  - paikalliskumppaneista
  - temaattisista sektoreista
  - maista
  - hankkeiden rahoituksellisesta volyymista.
8. Säännöt
9. Organisaatiokaavio sisältäen kuvauksen hallintoelimistä ja niiden kokoussykleistä
10. Allekirjoitetut tilinpäätökset vuosilta 2017-2019
11. Tilintarkastuskertomukset vuosilta 2017-2019 ja mikäli olemassa, tilintarkastajan raportointi johdolle 2017-2019
12. Toimintakertomus vuodelta 2019
13. Toimintasuunnitelma vuodelta 2020

14. Talousarvio vuodelle 2020 ja 2021
15. Listaus taloushallinnon ohjeistuksista
16. Erillinen selvitys rahoituspohjasta ml. varainhankinnasta vuosilta 2018-2020
17. Aineisto riskienhallinnan rakenteesta ja ohjeistuksesta
18. Selvitys kuinka hakija varmistaa ulkoministeriön eettisten sääntöjen noudattamisen
19. Aineisto lahjonnan ja korruption vastaisista käytännöistä
20. Hakijan kehitysyhteistyökokonaisuutta ohjaava asiakirja ja sen tulosohejausta, raportointia, monitorointia ja arviointia ohjaavat toimintamallit
21. Viestintä- ja vaikuttamissuunnitelma

Mikäli tarpeen, myös seuraavat selvitykset:

- Jos hakijan oma pääoma on negatiivinen, selvitys syistä ja suunnitelma, miten tilanne on tarkoitus korjata.
- Jos hakijalla on maksuhäiriömerkintöjä (2018-2020), selvitys syistä ja korjaavista toimenpiteistä.

Ohjelmatuon haun 2. vaihe: valtionavustuksen hakeminen ohjelmatoimintaan

Haun ensimmäisessä vaiheessa avustuskelpoisuuden saaneet järjestöt tekevät haun toisessa vaiheessa avustushakemuksen myöhemmin julkaistavalla ohjelmatuon hakulomakkeella. Avustushakemukset liitteineen jätetään sähköisen asioinnin kautta 17.3.2021 – 7.5.2021.

Valtionavustushakemusten arviointi perustuu myöhemmin toisen vaiheen hakuilmoituksessa tarkennettaviin vähimmäiskriteereihin, laadullisiin kriteereihin sekä kokonaisharkintaan. Toisen vaiheen arvioinnin tavoitteena on tarkastella, kuinka hyvin rahoitettavaksi esitettävät ohjelmat täyttävät kehitysyhteistyölle asetetut tavoitteet (Suomen kehityspolitiikan päätavoitteet ja painopistealueet, Agenda 2030 ja sen keskeinen ”Ketään ei jätetä”-periaate, ihmisoikeusperustaisuus ja läpileikkaavat tavoitteet) ja erityisesti ohjelmatuolle asetetut tavoitteet, ehdot ja rajaukset (ml. valtionavustuslaki).

Haun toisessa vaiheessa kriteereiden täyttymistä tullaan tarkastelemaan huomioiden avustuskelpoisiksi todettujen hakijoiden toiminnan erilainen sisältö, rakenne ja toimintatavat.

Kriteereinä tullaan tarkastelemaan mm. alla olevia seuraavia osa-alueita. Lisäksi arvioinnissa käytetään kokonaisharkintaa.

- Suomen kehityspolitiikan päätavoitteet ja painopistealueet, Agenda 2030 ja sen keskeinen ”Ketään ei jätetä”-periaate (LNOB)
- OECD:n kehitysapukomitean (DAC) määrittelemät julkisen kehitysavun kriteerit (ns. ODA-kriteerit)
- Ihmisoikeusperustaisuus ja läpileikkaavat tavoitteet
- Kansalaisyhteiskunnan vahvistaminen ml. toimintatila ja kansalaisyhteiskunnan kapasiteetti
- Ohjelmakokonaisuus ml. tavoitteet ja tulosmatriisi
- Hakijan ja kumppaneiden kehitysyhteistyön toimeenpanoa koskeva kapasiteetti ml. tulosohejaus, laatujärjestelmät ja erityisosaaminen
- Omistajuus ja kumppanuudet
- Riskienhallinta
- Aikataulu ja budjetti
- Hakijan taloudellinen kapasiteetti ml. kyky täyttää omarahoitusosuusvaatimus
- Vähiten kehittyneiden maiden tai hauraiden valtioiden osuus ohjelmassa
- Toiminta-alueet, kumppanit ja toimintaympäristöt
- Yhteistyöverkostot, monitoimijayhteistyö ml. yksityissektori
- Innovatiivinen lähestymistapa kehitysyhteistyöhön
- Viestintä- ja vaikuttamistyö ml. globaalikasvatus